

Lausunto

VM099:00/2023

16.8.2024

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain ja Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 18 b ja 22 a §:n muuttamisesta

Hippolis – Hevosalan osaamiskeskus ry on hevosalan organisaatioiden yhteistoimija ja koordinoimme mm. hevosavusteisen toiminnan verkostoa. Hevosta käytetään monin eri tavoin sosiaali- ja terveyspalveluissa. Hevosen kanssa tekeminen on vaikuttavuudeltaan laaja-alaista ja monitasoista niin psyykkisesti kuin fyysisesti.

Hevosalan tuottamat sosiaaliset ja terveydelliset, niin ennaltaehkäisevät kuin kuntouttavat vaikutukset ovat yhteiskuntamme kannalta todella merkittäviä.

Ratsastus liikuttaa suomalaisia. Harrastajia on noin 160 000. Pelkkä hevosten kanssa toimiminen ja tallityöt liikuttavat ja lisäävät ulkona oloa. Missä lajissa yli 65-vuotiaat kilpailevat huipputasolla? Raviurheilussa ainakin. Liikkumattomuuden kustannussäästöt ovat hevosalan toimesta yhteiskunnalle huomattavia, kymmeniä miljoonia vuodessa.

Hevoset, ja toiminta niiden ympärille, tuo samalla myös paljon sosiaalisia hyötyjä. Esimerkiksi syrjäytymistä ehkäistään hevostoiminnan avulla ja tämä tuo myös huomattavia kustannussäästöjä.

Eri hevosavusteisen toiminnan muodot; sosiaalipedagoginen hevostoiminta (spht), ratsastusterapia ja muut hevosavusteiset palvelut antavat mahdollisuuksia erilaisiin tarpeisiin, niin terveyden kuin sosiaalisten haasteiden osalta. Näitä palveluita tarvitaan jatkossa entistä enemmän. Vain rajattu osa spht- ja ratsastusterapiapalveluista on, palvelutarjoajasta riippuen, tiukimmin rajattua fyysistä, psyykkistä tai sosiaalista kuntoutusta. Suurehko osa näistä palveluista on käytännössä yksityisesti, usein perheiden maksamana, lapsille ja nuorille hankittua liikunnallista toimintakykyä edistävää palvelua, joista maksetaan voimassa oleva alv. Käytännön esimerkkeinä sosiaalipedagoginen hevostoiminta, jonka ohjaajalla on spht-ohjaajan ja erityisopettajan pätevyys, tai hevosavusteinen toiminta koulutetun ratsastuksenopettajan vetämänä.

Ratsastus on tasa-arvoinen laji ja hyvin naisvoimainen. OKM:n vuosittain suorittaman koululaiskyselyn mukaan ratsastus on vuodesta toiseen ollut tyttöjen toivotuin harrastus. Alalla näkyy myös vahvasti naisryrittäjäyys näitä liikuntapalveluja tuottavien yritysten muodossa.

Mielestämme nyt kaavailut arvonlisäveron korotukset kohdistuvat suuresti väestömme liikuntamahdollisuuksiin ja heikentävät niiden saatavuutta. Tämä on lisäksi täysin vastoin hallitusohjelmaa, jossa todetaan mm:

- Mielenterveyden häiriöiden lisäksi liikkumattomuus sekä ylipainoon liittyvät sairaudet ovat yleistyneet ja ovat yleisimmät syyt työkyvyttömyyseläkkeisiin.
- Hallitus korostaa liikunnan lisäämisen merkitystä osana työhyvinvointia.
- Suomalaisten fyysinen aktiivisuus kääntyy kasvuun jokaisessa ikäryhmässä. Riittävä liikunta kehittää motorisia taitoja ja parantaa hyvinvointia. Liikkuminen auttaa oppimaan ja pitää yllä hyvää mielenterveyttä. Lisäämällä liikettä turvataan tulevaisuuden hyvinvointiyhteiskunta.
- Liikunnallinen elämäntapa omaksutaan helpoiten jo varhaislapsuudessa, minkä vuoksi on keskeistä tukea lapsuudessa tapahtuvaa liikkumista.
- Tasa-arvoisesta mahdollisuudesta liikunnan harrastamiseen huolehditaan ja tasa-arvon toteutumista liikunnan tukemisessa edistetään
- Ympäristökasvatukseen ja etenkin lasten ja nuorten luonnossa liikkumisen mahdollisuuksiin panostetaan.
- Hallituksen tavoitteena on kääntää liikkuminen kasvuun jokaisessa ikäryhmässä.

Valtiovarainministeriön esityksessä todetaan:

Niiltä osin kuin arvonlisäveron korotukset siirtyvät hintoihin loppukuluttajan maksettavaksi, esitetyt muutokset voivat vähentää esimerkiksi liikuntapalvelujen kysyntää. Tällä voi olla osin haitallisia välillisiä vaikutuksia terveyteen niiltä osin kuin kuluttaja ei siirry kuluttamaan ei-kaupallisia liikuntapalveluja tai siirry omaan tuotantoon liikuntapalvelujen osalta.

Mutta se on selvää, että arvonlisäkorotukset tulevat heikentämään liikunta- ja harrastusmahdollisuuksia nostamalla harrastamisen hintaa. Tasa-arvoistako? Tämä on todettu myös Olympiakomitean lokakuussa -23 julkaiseman kyselyn tuloksissa. Vastaajista 54 prosenttia oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että liikuntapalveluiden arvonlisäveron nostaminen vähentää liikunnan harrastamista Suomessa. Useimmin huolissaan tilanteesta olivat nuorimmat vastaajaryhmät (18–39-vuotiaat). Kyselyssä selvisi myös, että oma rahatilanne vaikuttaa kaikista ikäryhmistä todennäköisimmin juuri nuorten ikäluokkien liikuntaan.

Jos, ja kun näin käy, liikkumattomuus ja sen vaikutukset hyvinvointiin ja terveyteen tulevat näkymään viiveellä. Ja tästä johtuvat kustannukset tulevat yhteiskunnalle mittaamattoman kalliiksi. Paljon kalliimmaksi, kuin mitä arvonlisäveron noston tuotto valtiolle tulee olemaan (arvio liikuntapalveluiden osalta 12 miljoonaa euroa vuoden 2025 tasossa).

Hallitusohjelmassa todetaan:

Suomalaisten liikkuminen on vähentynyt jo vuosikymmeniä. Lasten ja nuorten fyysisen aktiivisuuden määrässä sekä toimintakyvyssä tapahtuneet muutokset tarkoittavat, että väestön

työ- ja toimintakyvyn tulevaisuudesta on huolehdittava. Suomalaisten liikkumattomuus maksaa arvioiden mukaan 3,2 miljardia euroa vuodessa.

Tätäkö halutaan? Esitämme, että liikuntapalveluiden alv-kanta säilytetään ennallaan, 10 %.

Hippolis – Hevosalan osaamiskeskus ry

Ypäjällä 16.8.2024

vt. toiminnanjohtaja